Lad. Brtnický: **Různá mínění o založení a vzrůstu města Říma** (Listy filol. 45, 1918, str. 323—327).

Spisovatel uvažuje o dosavadních výkladech o vzniku Říma. Uvádí starší obecné mínění, že jádro Říma jest hledati na Palatinu, jež bylo vystřídáno jiným, které z důvodů kulturních hledalo nejstarší osídlení na Quirinále. Praehistorické objevy daly vznik mínění o několika původních osídleních. Brtnický shrnuv všechny výsledky vědeckého badání, přichází k výsledku, že v krajině římské byly osady již v době kamenné. Palatinská (poněvadž z těchto starých sídlišť byla řece nejblíže) dostala jméno Roma (říční město) a zmohutněvši, obsáhla i ostatní. Pojednání je velmi přehledné, dobře poučuje o nynějším stavu otázky a ukazuje, že dosud naprosto není možno vysloviti se o ní s konečnou platností.

Vladimír Groh.

Vlad. Groh: **Transitio ad plebem** (Listy filol. 43, 1916, str. 161—189). Patricioví, chtějíce docíliti výhod jen plebejům dostupných, zvláště velmi mocného tribunátu plebejského, ale při tom podržeti své staré jméno i příslušnost rodovou, činili tak aktem, zvaným transitio ad plebem. O tom, jak se při něm postupovalo, není mezi badateli shody. Z nemnoha dosvědčených případů transice známe blíže pouze případ pověstného P. Clodia Pulchra, bratra Catullovy Lesbie a nepřítele Ciceronova, ale právě zprávy o něm zachované nejsou dosti jasné. Vedle toho nutno rozlišovati mezi aktem, jímž chtěl Clodius dosáhnouti plebity r. 60 a aktem, jímž jí skutečně nabyl r. 59. O transici šlo jen r. 60.

Vyličiv celý postup případu Clodiova, probírá spisovatel starší názory o podstatě transice a dovozuje přesvědčivě a možno říci definitivně, že k ní nebylo potřebí ničeho jiného, než zákona, přijatého v comitiích centuriatních.

O. Jiráni.

Dr. Jiří Kohout: **Vývoj mincovnictví římského** (Pr. dívčího lycea na Král. Vinohradech 1914—15. Str. 23.)

V úvodu podává spisovatel krátký nástin dějin numismatiky a přehled hlavní literatury, výklad vlastní rozdělil na čtyři oddíly: I. až do zavedení mince asi r. 335 př. Kr., II. až do zavedení denáru r. 269 př. Kr., III. do Caesara, IV. doba císařská.

Autor ovládá moderní odbornou literaturu, jejíž výsledky tu podává až příliš zhuštěně. Vzhledem k pokrokům numismatického badání a zastaralosti našich dosavadních výkladů by bylo dobře znovu se ujmouti zpracování této látky a to na širším základě, zdůrazniti národohospodářskou stránku římských oprav mincovních a význam bimetallisace měny; také by neměl chyběti výklad o t. zv. assech trientálních a sextantárních, jejichž poměry k původní hodnotě měny jsou důležity pro správné určení censu jednotlivých tříd občanských. Rovněž část popisná by musila býti úplnější a soustavnější i v obrázkovém materiálu.

Vladimír Groh.

Instruktivní poznámky o starověkém způsobu označování čas podle zjevů na hvězdné obloze, s nímž se často setkáváme při čtení antických spisů, zvláště básnických, obsahuje článek Frant. Novotného, nadepsaný veršem, jímž Hesiodos počíná svá naučení rolníkům: Πληιάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων (Listy fil. 42, 1915, str. 9—18). Objasniv základní poznatky astronomické, potřebné k porozumění těchto starověkých údajů, probírá hvězdy, podle nichž byl nejčastěji určován čas, Siria, Oriona, Plejady, Hyady a Arktura.

O. Jiráni.

Cenným obohacením naší literatury o dějinách řeckého náboženství jest stať Václava Niederla: **Fetišismus v řeckém náboženství** (Listy fil. 42, 1915, str. 161—184), pokračování spisovatelova článku o Dionysovi ve Sborníku Králově (srv. Věda čes. I str, 180). Podán tu podrobný a přehledný soubor dokladů o tom, že i u Řeků byl fetišismus, jímž spisovatel rozumí ctění kamenů, stromů i zvířat, velmi rozšířenou formou kultu. Rovněž pěkně jest vyloženo, jak nenáhlým postupem k anthropomorfické představě o bozích jeví se snaha přiblížiti fetiše kamenné a rostlinné podobě lidské i jak božstvo odlučuje se pozvolna od fetiše zvířecího, až posléze zvíře stává se pouhým průvodcem jeho. Jakkoliv jest při povaze látky pochopitelné, že leckteré doklady, na př. nálezy kretské, připouštějí i výklad jiný, než jakého se přidržuje spisovatel, nutno s pochvalou vytknouti, že odolal svodům různých moderních hypothes. Jen v jednom případě jest ochoten uznávati přežitek totemistických představ, totiž v uctívání určitých druhů zvířecích jako strážců celého rodu a v jmenování kmenů a denui podle zvířat (str. 183). Ale, jak dokazuje Ed. Meyer (Gesch. des Altertums I 12, str. 108 n.), nelze ani v těchto případech hledati zbytky totemismu.

O. Jiráni.

O. Jiráni: **Endymion.** Listy filol. 41, 1914, 161—167.

Podle analogie jiných jmen v řecké mythologii jest na snadě souditi, že také Endymion byl původně bůh, později však